

TARIFAREA ENERGIEI ELECTRICE

Consumatorii casnici (captivi) de energie electrică au posibilitatea de a opta pentru oricare din tarifele reglementate, funcție de modul de viață și activitățile desfășurate. Schimbarea tipului de tarif este permisă în următoarele cazuri:

- după 12 luni calendaristice de la ultima schimbare, cu excepția consumatorilor casnici care optează să treacă la tarif social sau trebuie să treacă de la tarif social la un alt tarif în condițiile reglementarilor în vigoare;
- la apariția unor noi tipuri de tarife, chiar dacă de la ultima schimbare nu au trecut 12 luni calendaristice;
- la desființarea tarifului aplicat consumatorului.

Tipuri de tarife:

I. Tariful CS - tip social - SOCIAL

- este o opțiune pentru consumatorii cu venituri reduse.
- este avantajos pentru clienții care au un consum lunar de energie electrică redus, de până la 90 kWh/lună.
- se aplică numai consumatorilor la care venitul pe membru de familie este mai mic sau egal cu salariul minim pe economie.
- consumul de energie electrică se facturează pe trei tranșe, după cum urmează:
  - ✓ între 0÷2 kWh/zi se facturează cu prețul scăzut, corespunzător tranșei I;
  - ✓ între 2÷3 kWh se facturează la prețul mediu de vânzare;
  - ✓ ceea ce depășește 3 kWh/zi se facturează cu prețul tranșei a III –a.

Începând cu 1 noiembrie 2005 tariful social se aplică numai consumatorilor casnici cu un venit lunar net pe membru de familie mai mic sau egal cu salariul minim pe economie.

Nivel tensiune	Tranșa I până la 2 kWh/zi [lei/kWh]	Tranșa II între 2÷3 kWh/zi [lei/kWh]	Tranșa III peste 3 kWh/zi [lei/kWh]
Joasă tensiune (0÷1 kV inclusiv)	0,2065	0,4956	0,9770
Medie tensiune (1÷110 kV exclusiv)	-	-	-

$$1 \text{ Gcal} = 1163 \text{ kWh}$$

Costul pentru producerea unei Gigacalorii pentru tariful CS social este:

$$c_{\text{Gcal}} = [60 \text{ kWh} \cdot 0,2065 \cdot 1,24 + 30 \text{ kWh} \cdot 0,4956 \cdot 1,24 + (1163 - 60 - 30) \text{ kWh} \cdot 0,9770 \cdot 1,24] \cdot 0,995 = 1327,05 \text{ lei / Gcal}$$

II. Tariful CD - tip monom - PRACTIC

- tarif destinat consumatorilor casnici care nu doresc aplicarea unui tarif cu abonament consumului propriu de energie electrică;
- este avantajos pentru consumatorii care au perioade lunare de consum (case de vacanță sau nelocuite);
- tariful opțional Practic este compus dintr-un preț unic pentru energia electrică (lei/kWh), indiferent de perioada când se înregistrează consumul sau cantitatea de energie consumată;
- prețul unic al energiei electrice aferent acestui tip de tarif include cheltuielile fixe*, care nu sunt evidențiate separat prin abonament.

* Cheltuielile fixe sunt cele efectuate pentru menținerea în stare de funcționare a instalațiilor pentru producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice. Aceste cheltuieli se realizează indiferent dacă clientul consumă sau nu energie electrică.

Nivel tensiune	Preț energie [lei/kWh]
Joasă tensiune (0÷1 kV inclusiv)	0,4956
Medie tensiune (1÷110 kV exclusiv)	0,3854

Costul pentru producerea unei Gigacalorii pentru tariful CD este:

$$c_{Gcal} = 1163 \text{ kWh} / \text{Gcal} \cdot 0,4956 \cdot 1,24 \cdot 0,995 = 711,14 \text{ lei} / \text{Gcal}$$

III. Tariful CI – tip monom cu consum inclus – AVANTAJ

- se adresează celor ce doresc includerea în abonament și a unei cote de energie electrică.
- Tariful AVANTAJ este compus din:
  - ✓ un abonament zilnic (lei/zi) care acoperă cheltuielile fixe* precum și asigurarea unui consum zilnic de 1 kWh/zi.
  - ✓ un preț unic al energiei electrice (lei/kWh) care se aplica consumului înregistrat peste cota zilnică, în perioada de facturare, indiferent de momentul din zi sau noapte când se consumă energie electrică.

Cantitatea de energie electrică cuprinsă în abonament și neconsumată în perioada de facturare nu se reportează.

Nivel tensiune	Abonament [lei/zi]	Preț energie [lei/kWh]
Joasă tensiune (0÷1 kV inclusiv)	0,5133	0,3716
Medie tensiune (1÷110 kV exclusiv)	0,4390	0,2889

Costul pentru producerea unei Gigacalorii pentru tariful CI este:

$$c_{Gcal} = 30 \text{ zile} \cdot 0,5133 \text{ lei} / \text{zi} \cdot 1,24 + \cdot (1163 - 30) \text{ kWh} / \text{Gcal} \cdot 0,3716 \cdot 1,24 \cdot 0,995 = 538,55 \text{ lei} / \text{Gcal}$$

IV. Tariful CR - tip monom cu rezervare - CONFORT

- tariful Confort se compune din:
  - ✓ rezervare zilnică (lei/zi) pentru a acoperi cheltuielile fixe*), rezervarea se percepe indiferent dacă se consumă sau nu energie, prin intermediul acestuia asigurându-se în orice moment disponibilitatea serviciului de furnizare a energiei electrice;
  - ✓ un preț unic al energiei electrice (lei/kWh) care se aplică întregului consum înregistrat în perioada de facturare, indiferent de momentul din zi sau noapte când se consumă energie electrică.

Nivel tensiune	Preț rezervare [lei/zi]	Preț energie [lei/kWh]
Joasă tensiune (0÷1 kV inclusiv)	0,1787	0,3716
Medie tensiune (1÷110 kV exclusiv)	0,1787	0,2889

Prețul pentru rezervare are rolul de a acoperii cheltuielile fixe de distribuție și furnizare a energiei electrice. Acesta se percepe indiferent de mărimea consumului de energie electrică realizat, asigurându-se astfel disponibilitatea serviciului în orice moment.

Costul pentru producerea unei Gigacalorii pentru tariful CR este:

$$c_{Gcal} = 30 \text{ zile} \cdot 0,1787 \text{ lei} / \text{zi} \cdot 1,24 + \cdot 1163 \text{ kWh} / \text{Gcal} \cdot 0,3716 \cdot 1,24 \cdot 0,995 = 539,86 \text{ lei} / \text{Gcal}$$

V. Tariful CR2 – tip monom cu rezervare, diferențiat pe două zone orare - ALTERNATIV

- tariful se adresează familiilor al căror consum lunar depășește 300 kWh și este avantajos dacă ponderea consumului de energie electrică din orele de noapte și week-end depășește 60 % din consumul total înregistrat;
- tariful se compune din:
  - ✓ rezervare zilnică (lei/zi), care are rolul de a acoperi cheltuielile fixe^{*)}; rezervarea se percepe indiferent dacă se consumă sau nu energie electrică, prin intermediul abonamentului asigurându-se în orice moment disponibilitatea serviciului de furnizare a energiei electrice;
  - ✓ un preț al energiei electrice consumate în orele de noapte (lei/kWh), care se aplică pentru consumul efectuat în orele din intervalul de luni până vineri între orele 22.00-07.00, precum și la sfârșitul săptămânii, în intervalul de vineri ora 22.00 până luni ora 07.00.
  - ✓ un preț al energiei electrice consumate în orele de zi (lei/kWh) care se aplică consumului efectuat în intervalul de luni până vineri între orele 07 .00 - 22.00.
- **pentru aplicarea acestui tip de tarif este necesar un echipament de măsurare (contor) specializat pentru înregistrarea consumului de energie electrică în cele două intervale orare.**

Nivel tensiune	Preț rezervare [lei/zi]	Preț energie zonă de zi [lei/kWh]	Preț energie zonă de noapte [lei/kWh]
Joasă tensiune (0÷1 kV inclusiv)	0,1787	0,5920	0,1925
Medie tensiune (1÷110 kV exclusiv)	0,1787	0,4679	0,1514

Costul pentru producerea unei Gigacalorii pentru tariful CR2 este:

$$c_{Gcal} = 30 \cdot 0,1787 \cdot 1,24 + 0,6 \cdot 1163 \text{kWh} / \text{Gcal} \cdot 0,1925 \cdot 1,24 \cdot 0,995 + 0,4 \cdot 1163 \cdot 0,5920 \cdot 0,995 \cdot 1,24 = 512,16 \text{ lei} / \text{Gcal}$$

VI. Tariful CR3 – tip monom cu rezervare, diferențiat pe trei zone orare - ALTERNATIV PLUS

- tariful se adresează, în general, familiilor al căror consum lunar depășește 300 kWh și este avantajos dacă poate fi evitat consumul în orele de vârf și dacă ponderea consumului de energie electrică este mutată în orele de noapte și de week-end;
- tariful se compune din:
  - ✓ rezervare zilnică (lei/zi), care are rolul de a acoperi cheltuielile fixe^{*)}; rezervarea se percepe indiferent dacă se consumă sau nu energie electrică, prin intermediul abonamentului asigurându-se în orice moment disponibilitatea serviciului de furnizare a energiei electrice;
  - ✓ un preț al energiei electrice consumate în zona orelor de vârf (lei/kWh), care se aplică consumului efectuat în sezonul de vară în intervalul 08.00 – 09.00 și în sezonul de iarnă în intervalele 08.00 – 10.00 și 19.00 – 22.00;
  - ✓ un preț al energiei electrice consumate în zona orelor de gol (lei/kWh) care se aplica consumului efectuat în sezonul de vară, în intervalele 21.00 – 08.00 și vineri ora 21.00 până luni la ora 08.00, și în sezonul de iarnă, în intervalele 22.00 – 08.00 și vineri ora 22.00 până luni la ora 08.00;
  - ✓ un preț al energiei electrice consumate în zona orelor normale (lei/kWh), care se aplica consumului efectuat în sezonul de vară, în intervalul 09.00 – 21.00, și în sezonul de iarnă, în intervalul 10.00 -19.00.
- sezonul de vară este cuprins între 01 aprilie și 30 septembrie, iar sezonul de iarnă între 01 octombrie și 31 martie.

Pentru aplicarea acestui tip de tarif este necesar un echipament de măsurare special (contor electronic). Înlocuirea contorului se realizează pe cheltuiala consumatorului.

Nivel tensiune	Preț rezervare [lei/zi]	Preț energie zonă de vârf [lei/kWh]	Preț energie zonă de normală [lei/kWh]	Preț energie zonă de gol [lei/kWh]
Joasă tensiune (0÷1 kV inclusiv)	0,1787	0,8396	0,4679	0,2201
Medie tensiune (1÷110 kV exclusiv)	0,1787	0,6607	0,3716	0,1651

VII. Tariful CTP – tip monom pe tranșe de putere contractată - OPTIM

- tariful este destinat consumatorilor casnici racordați la joasă tensiune, și este diferențiat pe trei tranșe de putere contractată (cel mult 3kW, între 3 și 6 kW și peste 6 kW).
- tariful este avantajos acelor consumatori casnici care își echilibrează consumul zilnic de energie electrică, fără a depăși puterea contractată.
- tariful este compus din:
  - ✓ prețul unei rezervări zilnice, diferențiat valoric pe fiecare tranșă de putere (lei/zi) ; cu cât puterea contractată este mai mare, cu atât prețul rezervării crește. Prin intermediul rezervării, furnizorul se obligă să asigure în orice moment puterea solicitată de client;
  - ✓ un preț unic al energiei electrice consumate (lei/kWh).
- acest tarif a fost creat în vederea modernizării sistemului tarifar în strânsă concordanță cu modelele europene și urmărește sensibilizarea clienților casnici pentru eficientizarea consumului de energie electrică.
- alegerea tarifului pe tranșe de putere implică modificări din punct de vedere tehnic ale instalației de alimentare în sensul dotării acesteia cu un echipament care să facă posibilă deconectarea automată a instalației de utilizare în cazul depășirii puterii contractate și reconectarea alimentării cu energie electrică la descărcarea surplusului de sarcină.
- valoarea echipamentelor necesare precum și toate costurile determinate de modificarea instalației vor fi suportate de către clienții consumatori casnici care optează pentru acest tip de tarif.

Nivel tensiune	până la 3 kW inclusiv		între 3 ÷ 6 kW		peste 6 kW	
	Preț rezervare [lei/zi]	Preț energie [lei/kWh]	Preț rezervare [lei/zi]	Preț energie [lei/kWh]	Preț rezervare [lei/zi]	Preț energie [lei/kWh]
Joasă tensiune (0÷1 kV inclusiv)	0,1787	0,3028	0,3854	0,3028	0,5781	0,3028
Medie tensiune (1÷110 kV exclusiv)	-	-	-	-	-	-

Tarifele nu conțin costul certificatelor verzi (35,91721 lei/MWh), contribuția pentru cogenerare de înaltă eficiență (0,01812 lei/kWh), acciza (4,74 lei/MWh) și TVA-ul (24%).

Se poate spune ca aproximativ 57% din costul facturii de electricitate reprezintă efectiv energia activă consumată de o familie, iar 43% reprezintă diverse taxe (componenta piață concurențială; rezervare abonament; contribuție cogenerare; acciza necomercială; certificate verzi; TVA).

Începând cu 1.07.2013, pe factura de energie electrică a consumatorilor casnici se va regăsi, separat, tariful de energie electrică activă denumită «Componenta de piață concurențială» - CPC“.

Componenta CPC reprezintă mecanismul prin care achiziția energiei se face la prețuri concurențiale în scopul liberalizării totale a pieței de energie. Veți regăsi în factura dumneavoastră informațiile referitoare la denumirea serviciului/produsului facturat (componentă

CPC), precum și toate celelalte elemente specifice facturii, evidențiate separat în formatul utilizat în prezent.

Valoarea CPC se va corecta de regulă trimestrial în baza costurilor efectiv realizate cu achiziția de energie din piața nereglementată.

Contribuția pentru cogenerarea de înaltă eficiență reprezintă „o sumă datorată lunar de fiecare consumator de energie electrică, pentru promovarea și dezvoltarea producerii de energie în sistem de cogenerare de înaltă eficiență, în scopul creșterii eficienței energetice și al îmbunătățirii securității alimentării cu energie, pe piața de energie din România. Prin contribuția pentru cogenerare de înaltă eficiență se pot crea resursele financiare necesare aplicării schemei de sprijin de tip bonus“.

Cogenerare de înaltă eficiență înseamnă producția de cogenerare care asigură realizarea unor economii de energie primară de un anumit nivel față de valorile de referință ale producției separate de energie electrică și energie termică.

Certificatul verde este un titlu ce atestă producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie. „Certificatul se poate tranzacționa, distinct de cantitatea de energie electrică pe care acesta o reprezintă, pe o piață organizată în condițiile legii, și reprezintă schema-suport de promovare a producerii energiei din surse regenerabile.

Statul român sprijină investitorii în energie verde (regenerabilă) prin intermediul certificatelor verzi și prin asigurarea cadrului legal de comercializare a acestora. În prezent, fiecare MWh de energie verde produs din surse regenerabile este recompensat cu un număr de certificate verzi. Aceste certificate verzi sunt cumpărate de furnizorii de energie electrică, precum și de producătorii de energie electrică pentru energia aferentă consumului final propriu, altul decât consumul propriu tehnologic, sau pentru energia electrică aferentă alimentării consumatorilor racordați prin linii directe de centrala electrică, companiile de profil fiind obligate să aibă o anumită cotă de energie regenerabilă în coșul de energie electrică livrată consumatorilor“.

De la 1 ianuarie 2012, CEZ Vânzare a adus **noutăți în sistemul de citire-facturare-încasare pentru clienții casnici din mediul urban**. Aceste noutăți presupun **citirea contorului, emiterea și transmiterea facturii o dată la 3 luni**. Cu alte cuvinte, factura emisă va reflecta mult mai fidel consumul efectiv realizat. Frecvența plăților și termenele de scadență nu se modifică. **Plățile vor putea fi efectuate în continuare lunar, în termen de 15 zile calendaristice**.

Clienții casnici din mediul urban vor primi așadar o singură factură trimestrial. Ea va conține regularizarea pentru perioada anterioară și informații despre consumul estimat pentru următoarele două luni.

Din 1 martie 2016, toți furnizorii de energie din România vor fi obligați să folosească noua formă simplificată a facturi pentru energie.

Astfel, pe prima pagină apar informații despre furnizorul de energie și despre client. Consumatorii vor primi și date despre prețul kilowatului oră, TVA, totalul de plată la zi și data scadență.

Noul model de factură vine și cu noutăți. Acum, românii vor ști exact cât plătesc pentru energia electrică și cât se adaugă din cauza taxelor și comisioanelor. În același timp, oamenii vor primi pe factură și o comparație a consumului, cu aceeași perioadă a anului precedent.

În România, există patru mari furnizori pentru piața reglementată a consumatorilor casnici, **Enel, CEZ, E.ON și Electrica**. Pe piața liberă, există alte zeci de furnizori.